

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання науково-методичної (експертної) ради
Донецького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
№ 3 від 27 серпня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора департаменту
освіти і науки Донецької обласної
державної адміністрації
№ 312/163 - від 05. 09. 2019 р.
19-04

Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Українська література»

Автори:

Карабляова Ольга Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент

Лисенко Наталія Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет"

Рецензенти:

Біличенко О.Л. – завідувач кафедри української мови та літератури ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет", доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Рубан А.А. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри російської мови та літератури ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет"

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
комунального позашкільного навчального
закладу «Донецька обласна Мала академія
наук учнівської молоді»

Від 24.05.2019 № 2

ПРОГРАМА
«Українське література»
Вищий рівень

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним із найважливіших завдань сучасної освіти є створення умов для розвитку творчого, аналітико-синтетичного, логічного та образного мислення учнів шляхом вироблення системи позакласної та позашкільної дослідницько-пошукової і літературно-творчої роботи школярів. Методологічною основою такої освітньої системи має стати концепція сучасної філософії про людину як носія сукупності суспільних відносин, де вона є суб'єктом діяльності, пізнання й спілкування. Власне засвоєння учнями старшої школи різних видів діяльності забезпечуватиме мотиваційно-оцінний, навчально-пізнавальний, діяльнісно-пошуковий і контрольно-рефлексивний аспекти їхнього навчання, сприятиме фаховому виборові та майбутньому самоутвердженню в обраній професійній сфері.

Організація літературно-мистецької освіти школярів потребує формування спеціальних навичок читацької діяльності учнів шляхом уведення їх у науковий простір через формат участі в роботі секцій, гуртків Малої академії наук, головними завданнями яких має бути розвиток читацької компетентності й широкої культури школярів, поглиблення їхньої літературно-мистецької освіти, виявлення філологічних та науково-дослідницьких здібностей обдарованої молоді.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості у процесі науково-дослідницької діяльності в галузі українського літературознавства.

Основні завдання полягають у формуванні в учнів таких компетентностей:

- *пізнавальної*: поглиблення літературознавчих, краєзнавчих та культурологічних знань; розширення системи знань з історії та теорії літератури; прищеплення інтересу до наукового пізнання української літератури; ознайомлення зі специфікою науково-дослідницької роботи; виховання інтересу до творчої, пошукової діяльності;
- *практичної*: розвиток читацьких умінь, навичок працювати з літературним матеріалом різного характеру; вироблення вміння використовувати самостійно здобуті знання для розв'язання визначеного навчального завдання з літератури; формування навичок пошуково-дослідницької діяльності;
- *творчої*: формування самостійного, критичного, творчого мислення; розвиток літературно-творчих та мовленнєвих здібностей, мотиваційної сфери, чутливості до нових ідей, умінь творчо підходити до розв'язання різного роду навчальних завдань; підвищення інтересу до пізнавально-пошукової діяльності;
- *соціальної*: виховання засобами художнього слова морально-естетичної культури, національної самосвідомості та власної людської гідності; розвиток вміння виявляти творчу самостійність, ініціативу, волю,

організовувати власну діяльність, володіти правилами етики, співробітництва; реалізація творчих здібностей; допомога у профорієнтації.

Програма розрахована на навчання учнів 9–11 класів і передбачає навчання дітей у групі вищого рівня протягом одного року. На опрацювання навчального матеріалу відводиться 216 год (6 год. на тиждень).

Кількісний склад навчальної групи – 10–15 учнів.

У змісті програми враховані вимоги Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти з галузей «Мова і література», «Естетична культура».

Навчальна програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичними завданнями. На заняттях гуртка використовуються як основні традиційні методи навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний, дослідницький, метод взаємодії слухача та викладача, метод самостійної роботи слухача), так і нові інтерактивні методики навчання (робота в парах, групах, карусель, мікрофон, мозковий штурм, мозаїка тощо). Серед організаційних форм перевага надається навчальній лекції, лекції з коментарем, практичним заняттям, семінарам, самостійній роботі, індивідуальній, бібліографічним практикумам.

Індивідуальна робота передбачає консультації з науково-дослідницької роботи, роботу в архівах, бібліотеках, роботу з каталогами, інтерв'ювання, анкетування, підготовку до різноманітних конкурсів. Контроль знань здійснюється у формі тестування, перевірки творчих робіт, розв'язання евристичних та проблемно-пошукових завдань.

На заняттях секції застосовуються різноманітні засоби навчання: друковані, технічні, екранні, засоби слухової наочності. За програмою можуть проводитися заняття у групах індивідуального навчання відповідно до Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 р. № 651 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 1123 від 10.12.2008 р.).

Розподіл годин за темами – орієнтовний. Керівник секції може самостійно визначати кількість годин для опанування тієї чи іншої теми слухачами і вносити відповідні корективи.

Вищий рівень
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступне заняття	3	2	1
2	Літературознавство як наука	7	5	2
3	Література як вид мистецтва	11	6	5
4	Літературний твір і його поетика	15	6	9
5	Системний характер літератури	10	6	4
6	Літературний стиль	15	6	9
7	Літературний процес	14	6	8
8	Літературна епоха, напрям, течія, школа	22	10	12
9	Принципи й методи дослідження літературного твору	24	10	14
10	Організація науково-дослідницької діяльності	36	16	20
11	Написання та оформлення наукової роботи	42	12	30
12	Ораторське мистецтво. Наукова дискусія	8	2	6
13	Екскурсії, конкурси, тематичні заходи	6	2	4
14	Підсумкове заняття	3	1	2
Разом		216	90	126

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год)

Мета, завдання навчального курсу. Ознайомлення з порядком і планом роботи секції.

Презентація секції української літератури: виставка-добірка учнівських наукових робіт, зустріч із переможцями конкурсів-захистів, представлення науковців та наукових керівників із базових вищих навчальних закладів.

Практична робота. Написання тесту з метою перевірки рівня підготовки учнів.

2. Літературознавство як наука (7 год)

Загальне поняття про літературознавство.

Основні розділи літературознавства: історія літератури, теорія літератури, літературна критика. Допоміжні літературознавчі дисципліни: текстологія, бібліографія, історіографія.

Практична робота. Укладання термінологічного словничка. Розробка таблиці «Основні й допоміжні галузі літературознавства».

3. Література як вид мистецтва (11 год)

Література як мистецтво. Принципи класифікації мистецтва. Місце літератури серед масової комунікації. Міф і міфологічний фактор у літературі. Естетичний феномен прози Григора Тютюнника.

Практична робота. Розробка таблиці «Види мистецтва». Виконання творчих вправ на закріплення вмінь знаходити спільне й відмінне в різних видах мистецтва. Виконання творчих завдань (підбірка зі словника академічного типу значень слів для порівняльної характеристики їх з певними образами-описами з художніх творів; на основі цих прикладів визначення особливостей науково-теоретичного пізнання і художньо-образного відтворення об'єктів дійсності).

4. Літературний твір і його поетика (15 год)

Художній світ літературного твору.

Персонаж та його ціннісна орієнтація. Персонаж і письменник (герой і автор).

Формозмістова єдність.

Природа в літературному творі. Пейзаж.

Художній час і простір.

Сюжет та його функції. Сюжет і конфлікт.

Композиція літературного твору.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь аналізувати персонажів літературного твору; формування навичок аналізу часово-просторової організації літературного твору, сюжету й композиції; визначення віршової організації поетичного твору. Підготовка і виголошення доповіді на тему за вибором. Написання підсумкового тесту.

5. Системний характер літератури (10 год)

Поділ літератури на роди, жанри, жанрові форми.

Лірика: жанри, жанрові форми.

Епос: жанри, жанрові форми.

Драма: жанри, жанрові форми.

Ліро-епос та інші міжродові та суміжні утворення.

Постфеміністичні колізії жанру чикліт.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь визначати і характеризувати роди, жанри і жанрові форми літературних творів. Розробка таблиці «Рід, вид, жанр, жанровий різновид». Виконання творчих завдань (з'ясування жанрової специфіки твору). Написання тесту.

6. Літературний стиль (15 год)

Загальне поняття стилю, його літературознавче трактування.

Стиль літературного твору, творчості письменника, групи письменників.

Чинники, що визначають своєрідність стилю літературного твору.

Практична робота. Семінар «Літературно-художній образ. Різновиди образів». Підготовка доповіді та мультимедійної презентації на тему «Мій улюблений художній образ». Виконання творчих завдань на закріплення вмінь визначати та аналізувати стиль літературного твору, стильову манеру творчості письменника. Підготовка доповіді та мультимедійної презентації на тему «Стильові особливості творчості улюбленого письменника». Семінар «Образи на рівні художнього тексту»

7. Літературний процес (14 год)

Поняття літературного процесу, його зв'язок із розвитком суспільства.

Проблеми традицій і новаторства.

Тенденції розвитку сучасної української літератури.

Національна своєрідність літературного процесу.

Практична робота. Семінар «Літературний процес та осмислення його зв'язків із суспільним життям». Написання твору на тему «Проблема традицій і новаторства в розвитку української літератури періоду... (на вибір)». Підготовка і виголошення доповіді на тему за вибором. Виконання творчих вправ на закріплення вмінь визначати стильову домінанту літературного твору. Виконання творчих завдань (порівняльна характеристика стилів бароко та класицизму). Виконання творчих завдань (порівняльна характеристика стилів сентименталізму та романтизму). Виконання творчих завдань (порівняльна характеристика стилів реалізму та модернізму).

8. Літературна епоха, напрям, течія, школа (22 год)

Загальне поняття про літературну епоху, напрям, течію, школу.

Своєрідність літератури античності.

Основні риси літератури епохи середньовіччя.

Особливості літературного розвитку ренесансу.

Своєрідність літератури бароко:

Літературна специфіка просвітництва (класицизм і сентименталізм).

Література романтизму, тип романтичного героя.

Реалізм як літературний напрям. Неореалістична основа малої прози Григора Тютюнника. Психологізм, тематико-проблемний аналіз. Специфіка героя-персонажа.

Модернізм, його напрями й течії.

Філософська основа постмодернізму. Головні ознаки постмодерної літератури. Літературні угруповання 90-х рр. ХХ – ХХІ ст. в українській літературі. Роман О.Забужко "Польові дослідження..." в сучасному літпроцесі.

Практична робота. Складання таблиці «Літературна епоха, напрям, течія, школа». Семінар «Особливості літератури доби античності, середньовіччя, ренесансу, бароко, просвітництва, романтизму, реалізму, модернізму, постмодернізму». Підготовка доповіді та мультимедійної презентації на тему

«Жанрові особливості української літератури доби... (на вибір)». Виконання творчих вправ на закріплення вмінь визначати типологічні ознаки романтизму. Виконання творчих завдань (порівняльна характеристика фольклорної та літературної балади). Проведення самостійно підготовленого заняття на тему «Сучасна постмодерна українська література: загальна характеристика, нові імена, літературні течії, організації». Виконання творчих вправ на закріплення вмінь визначати стильову домінанту літературного твору. Семінар «Література рідного краю». Написання тесту.

9. Принципи й методи дослідження літературного твору (24 год)

Наукова творчість як одна з умов розвитку філологічної обдарованості.

Основні принципи дослідження. Опис і аналіз, літературознавча інтерпретація, контекстуальне вивчення.

Біографічний та культурно-історичний методи вивчення літературного твору.

Повісті Гр. Тютюнника – як відтворення органіки плину життя.

Порівняльно-історичний метод дослідження.

Психологічний та психоаналітичний підходи до вивчення літератури.

Основи структурно-семіотичного методу дослідження.

Принципи постколоніальної критики та їх застосування у вивченні літературних явищ. Гендерний аспект у сучасному літературознавстві.

Практична робота. Виконання творчих завдань на закріплення вмінь користуватися різними методами дослідження літературного твору. Семінар «Літературознавчі школи і методи XIX століття». Виконання творчих вправ на закріплення вмінь користуватися історико-культурним, біографічним, порівняльно-літературним методами. Семінар «Літературознавство XX століття: тенденції, методи, школи». Виконання творчих вправ на закріплення вмінь користуватися методами формалізму, психоаналізу, структуралізму.

10. Організація науково-дослідницької діяльності (36 год)

Поняття про науку та науково-дослідницьку діяльність. Організація робочого дня дослідника.

Перспективні напрями наукових досліджень у літературознавстві.

Вибір теми наукового дослідження. Чіткість та науковість формулювання теми. Об'єкт та предмет дослідження.

Структура наукового дослідження. План роботи.

Вступна частина наукової роботи. Мета та завдання дослідження. Аналіз проблеми в науковій літературі й практиці. Обґрунтування актуальності і відповідності проблеми сучасним вимогам суспільства. Методи дослідження.

Теоретична та практична цінність науково-дослідницької роботи. Пошук інформації та методика опрацювання наукової літератури.

Практична робота. Розробка концепції дослідження, визначення мети та завдань роботи. Створення перспективного схематичного плану дослідницької діяльності. Складання плану наукової роботи. Визначення теми, мети і завдань, методів наукового дослідження. Розробка плану-

проспекту, структури наукового дослідження. Підбір теоретичних, критичних та історико-літературних джерел, необхідних для роботи. Ознайомлення з різновидами каталогів у бібліотеці, оформлення талона замовлень у бібліографічному відділі; презентація «Українського філологічного Інтернету»; обробка даних електронної мережі.

11. Написання та оформлення наукової роботи (42 год)

Науковий стиль, його підстилі. Сфера використання, типові стилістичні огріхи.

Основні вимоги до написання різних видів учнівських дослідницьких робіт.

Вимоги до оформлення науково-дослідницьких робіт.

Бібліографічний опис наукових джерел, специфіка їх опрацювання.

Редагування та корегування роботи.

Основи інтелектуальної власності і патентування.

Практична робота. Створення вступної частини наукового дослідження. Узагальнення попередньої підготовчої роботи (обґрунтування актуальності, новизни, мети та завдань дослідження, короткий огляд ступеня розробки проблеми). Структурування основної частини наукової роботи, укладання розділів. Опрацювання наукової літератури й систематизація прочитаного: конспектування, складання тез і тематичних виписок. Обробка фактичного матеріалу: карткування, цитування, виписки, систематизація та диференціація матеріалу. Тлумачення невідомих термінів, робота зі словниками та довідниками. Оформлення посилань на опрацьовану наукову літературу. Робота над розділами, параграфами основної частини наукового дослідження. Поглиблена розробка авторської гіпотези. Змістовий виклад матеріалу наукового дослідження, логічність та послідовність теоретичних та практично-експериментальних положень дослідження. Введення та оформлення графічного та ілюстративного матеріалу. Формування висновків до кожного розділу, параграфа, узагальнюючий аналіз зібраного фактичного матеріалу. Обробка і критичний аналіз результатів наукової роботи. Узагальнення та формулювання висновків. Формування списку використаної літератури. Укладання додатків до наукової роботи. Редагування та корегування роботи, підготовка матеріалів до друку.

12. Ораторське мистецтво. Наукова дискусія (8 год)

Основи ораторського мистецтва.

Мовленнева комунікація, її характеристики. Вербальна і невербальна комунікація, їх функції.

План захисту роботи. Доповідь. Логічність і послідовність викладу матеріалу.

Оформлення наочних матеріалів та використання технічних засобів.

Правила ведення дискусії. Деякі аспекти мовленневої ситуації. Етикет і мовлення. Культура поведінки під час наукової доповіді.

Виступ перед аудиторією. Специфіка ведення наукового діалогу.

Практична робота. Психологічний тренінг. Складання плану захисту роботи. Написання доповіді. Підготовка мультимедійної презентації. Розробка правил ведення дискусії. Виступ. Проведення дискусії. Обговорення виступів, визначення недоліків, коментування, поради.

13. Екскурсії, конкурси, тематичні заходи (6 год)

Екскурсії до музеїв, відвідування виставок, концертів, театрів, кінотеатрів. Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах, вікторинах, виставках. Організація та проведення свят, концертів, вечорів.

14. Підсумкове заняття (3 год)

Підведення підсумків роботи секції протягом року. Презентація кращих учнівських науково-дослідницьких робіт. Поради і рекомендації щодо подальшої науково-дослідницької діяльності.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні мають знати:

- основні історико-літературні поняття: «літературознавство як наука», «література як вид мистецтва», «художній світ літературного твору», «сюжет та його функції, композиція літературного твору», «художня мова», «основи віршування», «роди, жанри і жанрові форми літературних творів», «літературний стиль», «літературний процес», «літературна епоха, напрям, течія, школа», «принципи й методи дослідження літературного твору»;
- науково-літературну термінологію;
- наукові здобутки провідних літературознавців XIX–XXI століть;
- основні засади наукової діяльності;
- вимоги до написання різних видів учнівських наукових робіт;
- ознаки та специфіку наукового стилю;
- методи літературознавчих досліджень;
- будову наукової роботи та вимоги щодо її оформлення;
- різновиди бібліотечних каталогів, правила укладання бібліографії, оформлення цитат;
- особливості тезування, конспектування, оформлення тематичних виписок;
- етапи захисту наукової роботи;
- вимоги до оформлення наочних матеріалів;
- правила культури мовлення під час захисту і ведення дискусії.

Учні мають уміти:

- використовувати літературознавчу термінологію у навчанні та науково-дослідницькій діяльності;
- володіти методами літературознавчих досліджень;
- складати алгоритм наукового дослідження;
- працювати в бібліографічному відділі бібліотеки;

- конспектувати, тезувати наукову літературу;
- обробляти дані мережі Інтернет;
- систематизувати опрацьовану наукову літературу;
- безпосередньо та опосередковано цитувати, оформляти посилання на опрацьовану наукову літературу;
- аналізувати наукові підходи до проблеми дослідження;
- тлумачити терміни, гіпотези;
- структурувати наукову роботу;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- укладати список використаної літератури;
- укладати додатки до наукової роботи;
- редагувати та корегувати текст;
- оформляти роботу;
- оформляти наочні матеріали;
- створювати мультимедійні презентації;
- володіти основами ораторського мистецтва;
- складати план захисту науково-дослідницької роботи і виголошувати доповідь з урахуванням ситуації спілкування;
- аналізувати власні помилки і знаходити шляхи їх усунення.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СЕКЦІЇ
«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»**

Обладнання	Кількість, шт.
<i>Апаратура</i>	
Комп'ютер	За потребою
Принтер	1
Мультимедійний проектор	1
Мультимедійна дошка	1
Сканер	1
Копіювальний апарат	1
Накопичувач USB Flash-drive	За потребою
<i>Канцелярське приладдя</i>	
Ватман А-1	30 аркушів
Папір друкарський	За потребою
Ручки кулькові	За потребою
Олівці креслярські	За потребою
Фломастери	За потребою
Ножиці	За потребою
Гумка	За потребою
Скріпки, кнопки	За потребою
Папки	За потребою
CD-DVD-диски	За потребою

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балагура Т. Наукова робота учнів – міф чи реальність? / Т. Балагура // Укр. мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 2. – С. 97–101.
2. Богдан С. Наукова робота в МАН: метод. рек. до її написання й оформлення / С. Богдан. – Луцьк, 1995. – 25 с.
3. Богдан С. Науковий текст і його назва / С. Богдан. – Луцьк, 1997. – 15 с.
4. Богдан С. Як вибрати тему наукової роботи?: метод. рек. для слухачів МАН / С. Богдан. – Луцьк, 2001. – 10 с.
5. Бойко Т. Робота з обдарованими дітьми / Т. Бойко // Укр. література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 7. – С. 23–24.
6. Борецька О. Мала академія наук – дослідницький спосіб мислення / О. Борецька // Директор школи. – 2004. – № 7. – С. 20–24.
7. Галич О. Теорія літератури : підруч. / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
8. Голобородько В. Наукова робота учнів / В. Голобородько. – Харків : Видав. група «Основа», 2005. – 208 с.
9. Давня українська література : слов.-довід. / авт.-уклад. : Богдан Білоус, Петро Білоус, Оксана Савенко ; за ред. Петра Білоуса. – К. : ВЦ «Академія», 2015. – 208 с.
10. Демчик О. МАНівська робота – не реферат, а серйозне наукове дослідження... Мрія чи реальність? : здобутки учнів Кам'янець-Подільського ліцею на III етапі конкурсу-захисту МАН у секції «Філологія і мистецтвознавство» / О. Демчик // Укр. мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2002. – № 5. – С. 102–108.
11. Заболотний О. Формування науково-дослідницьких здібностей учнів на уроках української мови / О. Заболотний // Укр. мова й література в школі. – 2003. – № 2. – С. 28–30.
12. Заболотний О. Як знаходити знання?: організація науково-пошукової дослідницької діяльності учнівської молоді / О. Заболотний // Укр. мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2003. – № 2. – С. 94–106.
13. Ісаєва О. Методичні рекомендації щодо підготовки і написання наукових досліджень із літератури в системі Малої академії наук України / О. Ісаєва // Всесвітня л-ра в середніх навч. закладах України. – 2005. – № 10. – С. 41–46.
14. Історія української літератури : у 12 т. / редкол. : Віталій Дончик (голова) [та ін.] ; Нац. акад. наук України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Наукова думка, 2013
- Т. 1 : Давня література (X – перша половина XVI ст.) / [Юрій Пелешенко та ін.] ; наук. ред. : Юрій Пелешенко, Микола Сулима ; передм. Миколи Жулинського. – 2013. – 838 с.

- Т. 2 : Давня література (друга половина XVI - XVIII ст.) / [М. Сулима та ін.] ; наук. ред.: Віра Сулима, Микола Сулима. – 2014. – 838, [33] с
Т.3 – 2016. – 752 с.
Т.4.: Тарас Шевченко. – 2014. – 783 с. .
15. Історія української літератури: кінець XIX - поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. / Юрій Ковалів. – Київ : Академія, 2013 . – (Серія "Альма-матер").
Т. 1 : У пошуках іманентного сенсу. – 2013. – 510 с.
Т. 2 : У пошуках іманентного сенсу. – 2013. – 622 с.
Т. 3 : У сподіваннях і трагічних зламах. – 2014. – 472 с.
Т. 4 : У сподіваннях і трагічних зламах. – 2015. – 574 с.
16. Історія української літератури XX – поч. XXI ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. д-ра філол. наук, проф. В. І. Кузьменка. – К. : Академвидав, 2013 . – (Альма-матер).
Т. 1 / [Кузьменко В. І. та ін.]. – 2013. – 588 с.
Т. 2 / [В. І. Кузьменко та ін.]. – 2014. – 532 с.
17. *Когут О.* Основи ораторського мистецтва : практикум / *О. Когут.* – Тернопіль: Астон, 2005. – 296 с.
18. *Компанцева Л.* Український філологічний Інтернет – новий комунікативний досвід / *Л. Компанцева* // Укр. мова й літ. в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 1. – С. 194–200.
19. Концепція літературної освіти школярів у системі профільного навчання (проект) // Укр. мова й літ. в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 5. – С. 26–72.
20. Література Київської Русі : [навч. посіб.] / Оксана Сліпушко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – К. : Київ. ун-т, 2014. – 393 с.
21. Літературознавчий словник-довідник / [Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.]. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
22. *Оголевець А.* Як писати наукову роботу з української мови : метод. рек. для учнів гуманітарних класів шкіл нового типу / *А. Оголевець* // Дивослово. – 1999. – № 8. – С. 23–26.
23. *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі / *С. Павличко.* – К.: Либідь, 1999. – 448 с.
24. *П'ятницька-Позднякова І. С.* Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / *І. С. П'ятницька-Позднякова.* – К.: ІМОЛА, 2003. – 116 с.
25. *Радченко М.* Основні методологічні аспекти науково-дослідницької роботи : метод. рек. / *М. Радченко, І. Томашевська.* – Луцьк, 1995. – 14 с.
26. Рекомендації до написання та оформлення учнівської пошукової роботи. – Львів, 1998. – 20 с.
27. *Скиба О.* Методологія підготовки учнівських науково-дослідницьких робіт з фольклористики / *О. Скиба* // Укр. літ. в загальноосвітній школі. – 2004. – № 3. – С. 36–39.
28. Українська мова й література : програми факультативних та спеціальних курсів : 7–11 кл. / Відп. за вип. *В. Л. Федоренко.* – К., 2007. – 252 с. – Вип. 1.

30. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – XV ст.). Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції. Постаті : [монографія] / Юрій Пелешенко ; Нац. акад. наук України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – Вид. 2-е, переробл. і допов. – К. : Стилос, 2012. – 607 с.
31. Українська середньовічна література : монографія / Петро Білоус. – Житомир : Євенок О. О. [вид.], 2015. – 579 с.
32. Українська література XI-XVIII сторіч / Гнат Бердо. – К. : Щек, 2011. – 191 с.
33. *Шейко В. М.* Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / *В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко.* – 3-є вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.
34. *Шиян Н.* Основи організації науково-дослідницької роботи школярів / *Н. Шиян, Ю. Самусєнко.* – Полтава, 2003. – 68 с.